

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

ЛІТЕРАТУРА

на 11-6-21

УЧИТЕЛЬ: Др. Ірена Столяр

- 7 - Підготовка до іспиту**
- 8 - Підготовка до іспиту**
- 9 - Підготовка до іспиту**
- 10 - Підготовка до іспиту**
- 11 – Підготовка до іспиту (10 білетів)**

7 Кляса – Підготовка на I триместровий іспит

1. Поясніть походження слова “література”. Яке значення має література в житті народу? Подайте приклади усної та писемної творчості.

Слово “література” походить від грецького слова “літера” (буква). У житті народу література має велике значення. Твори визначних письменників розбуджують і розвивають у народу почуття любові до рідного краю, рідної мови, захоплюють високими ідеями добра, правди і краси. До усної творчості відносимо казки, пісні, легенди, перекази, приказки, загадки. До писемної — вірші, поеми, оповідання, повісті, романи, байки.

2. Коли і як вперше почала розвиватися писемна література в Україні? Яку роль в цій відіграло християнство? Розкажіть про роль св. Кирила і Методія для розвитку української літератури. Якою мовою писалися книги в Україні до 19-го століття?
Писемна література в Україні розпочалася з приходом християнства. З християнством прийшли книжки. Староболгарську мову ввели в літературне життя два великі апостоли слов'ян — Кирило і Методій. Староболгарська мова, яку називали ще старослов'янською або церковнослов'янською, і яку розуміли українці, стала в Україні мовою церкви, літератури й науки й проїснувала до кінця 18-го ст. Старослов'янською мовою писали книги в Україні до 19-го ст., бо це була літературна мова.

3. Розкажіть про “Слово про Закон і Благодать”.

“Слово про Закон і Благодать” написав перший український митрополит Київський - Іларіон (досі митрополити були греки). Це блискуча промова про Старий Завіт, що зветься Законом, і про Новий Завіт, що зветься Благодаттю. У творі є похвала кн. Володимирові, за те що ввів в Україну християнство. Закінчується твір прекрасною молитвою за весь український народ.

4. Володимир Мономах написав “Поучення Дітям”. Розкажіть.

“Поучення дітям” написав Київський князь Володимир Мономах, який княжив у 1113-1125 рр. У творі він каже своїм синам бути справедливими, допомагати вдовам і сиротам, боронити покривджених, не карати нікого смертю, шанувати гостя, любити свою жінку. Радить самим усього доглянути, ні на кого не покладатися, працювати від раннього ранку, не лінуватися, нічого не боятися, вірити в Бога.

5. Розкажіть про “Паломник” ігумена Данила. Що таке паломник?

Вже в ранніх часах християнства в Україні був звичай відвідувати Святу Землю, де жив і проповідував Ісус Христос. Людей, що ходили туди, звали “паломниками”, бо вони повертались з пальмовими гілками, Найціннішим таким описом Святої Землі і вражень від мандрівки у 1106-1108 рр. був “Паломник” ігумена Данила. На Господнім гробі молився Данило і ставив свічки від імені українських князів і від всієї української землі.

6. Що таке “Киево-Печерський патерник”?

“Киево-Печерський патерик” - це опис життя монахів Києво-Печерського монастиря,

цікаві оповідання про дивні їхні пригоди, наприклад, як Ангел допомагав ченцеві малювати ікону, або як інший чернець у час голоду робив хліб з лободи, а сіль з попелу.

7. Що таке літопис? Про які події розповідає “Початковий літопис” Нестора — літописця?
- Літопис — це опис подій за роками. Найдавніший український літопис — Початковий або Несторів, бо авторство приписували монахові Несторові. Розпочинається оповіданням про розселення народів після зруйнування вавилонської вежі. Далі — коротка історія давніх народів, опис звичаїв слов’янських племен. Із 862-го року починається історія Київської Держави, і опис ведеться до 1117-го року. Найважливіша частина - хрещення України за Володимира Великого і похвала князеві Володимирі.

8 Кляса

1. Розкажіть про життя Тараса Шевченка.

Тарас Шевченко (1814-1861) — видатний поет і художник. Народився у селі Моринці (Черкаська область) у родині кріпаків, осиротів у ранньому віці. Потім пан разом з іншими кріпаками забрав до Вільна, пізніше до Петербурга. На 24-му році життя Шевченка викуплено з кріпацтва. 1840 року вийшов перший “Кобзар”. 1843-1845 рр. - 1-ша подорож в Україну (як співробітник археографічної комісії). 1847 р. - 2-га подорож в Україну. У цьому ж році його було арештовано на 10 років за участь у Кирило-Методіївському братстві. 1859 р. - остання подорож в Україну. 10 березня 1861 р. Помер у Петербурзі, перехований на Чернечій горі у Каневі біля Києва.

2. Розкажіть про політичну поему Тараса Шевченка “Сон”.

Поема “Сон” є політичною сатирою. Поет описує фантастичну подорож з Києва до Петербургу, яка відбувається у сні. Пролітаючи над Україною, поет на фоні прекрасної багатой природи бачить матір, яка на панщині пшеницю жне, а її дитина помирає з голоду, як забирають у вдови єдиного сина і віддають у військо, як тяжко жити селянам-кріпакам. Пролітаючи над Сибіром, бачить, як заковані в кайдани каторжники під землею добувають золото для царя. Згадує царя Петра Першого і царицю Катерину Другу, які знищили козацтво й Україну. Поет почув голос гетьмана Полуботка, якого цар замучив голодом, за те, що домагався повернути Україні волі. Шевченко висмія у поемі царя, царицю і весь державний устрій в тогочасній Росії.

3. Які історичні події відобразив Тарас Шевченко в поемі "Гамалія"?

Тарас Шевченко захоплювався героїчним минулим українського народу і це знайшло відображення у його творах. Живі образи козацької сміливості дав Шевченко у поемі "Гамалія". Починається поема плачем невільників у турецькій тюрмі. Вони звертаються до сил природи про допомогу. І в той час з веселою піснею на устах їдуть козаки визволяти братів з неволі. Попереду Гамалія. Вони сміливо нападають на передмістя Царгороду, Скутар, розбивають тюрму й звільняють невільників, палять місто та із здобиччю та веселою піснею повертаються в Україну. Шевченко у поемі дав правдивий опис героїчного козацького життя, хоч Гамалія — вигаданий образ.

4. Образ жінки-матері у поемі Тараса Шевченка "Наймичка".

Шевченко у поемі "Наймичка" возвеличив матір, що пожертвувала своїм особистим життям заради сина. Молода жінка підкинула свого маленького сина багатим бездітним господарям Трихоміві та Насті, які з радістю забрали дитину. Мати не може жити без свого сина і наймається до них на роботу. Ганна весь вік карається в чужій хаті, щоб бути близько Марка. Тільки перед смертю відкрила синові таємницю, що є його матір'ю. Спокійним, зворушливим тоном, з великою біблійною простотою описав поет безмірність материнської посвяти.

9 Кляса

1. Опишіть життя і творчість Івана Франка.

Іван Франко (1856-1916) народився в Галичині у родині коваля. Вчився у початковій школі, гімназії та Львівському університеті, де потім працював усе життя. Писав поезії, поеми, оповідання, повісті, новели, казки, драми, наукові твори, перекладав твори світового письменства. За життя назбувалося 50 томів його творів. Відомими є його поеми: "Мойсей", "Іван Вишенський", "Бориславські оповідання", "Захар Беркут", "Украдене щастя! Та ін. Франко весь свій талант, усю свою силу вклав у працю для свого народу, для України.

2. Розкажіть про повість Івана Франка "Захар Беркут".

У повісті "Захар Беркут" розповідається про часи татарського лихоліття, а саме напад татарського відділу Бурунди на Тухольжину. Але тухольська громада була дружною, всі стояли один за одного і перемогли, знищивши ворога. У повісті є історія кохання сина Захара Беркута — Максима і доньки боярина Тугара Вовка, Мирослави.

3. Які ворожі світи показав Іван Франко у "Борислав Сміється"?

Іван Франко показав у "Борислав сміється" два ворожі світи: 1. світ Бориславських багатів, сміливих підприємців, безпощадних спекулантів і 2. світ голодних селян, визискуваних робітників й незаспокоєної туги за яснішою сніною. Тема повісті є конфлікт між тими двома світами.

10 кляса

1. Що поєднувало драматурга Миколу Куліша і Леся Курбаса?

Микола Куліш у 1925 р. в Харкові, де працював шкільним інспектором, познайомився з Л. Курбасом, режисером театру "Березіль". Куліш був драматургом, писав драми, комедії. Л. Курбас поставив на сцені свого театру знамениту драму Куліша "Народний Малахій", комедію "Мина Мазайло" та інші твори, які здобули великий успіх. Їх поєднувала праця в театрі. Обидва були незаконно засуджені і вислані до Сибіру, а в 1937-1938 рр., в час масових розстрілів, їх вбили, місце поховання не відоме.

2. Розкажіть про твір Володимира Винниченка "Щось більше за нас".

У цьому творі письменник описує долі людей, викинутих за межі життя. Глибоко психологічний твір. Там розповідається про втечу двох товаришів з тюрми. Розповідь ведеться від першої особи. Наш ліричний герой сидів в тюрмі, навіть не відомо, як довго, спочатку рахував дні, а потім порубив. Було тяжко. Не можна було читати, не діставав ні від кого листів. Став байдужим, деколи думав, що це смерть. Але одного разу в його камеру вкинули ще якогось чоловіка. Здивуванню і радості не було меж. Це був його друг — Васюк. Життя змінилося. Вони не могли наговоритися, співали, жартували, але ... за якийсь час все змінилося. Вони надоїли один одному. Все їх нервувало, почали сваритися без причини, не розмовляли довго між собою. Життя стало нестерпним. Потім прийшла ідея втекти, що було дуже небезпечно. З пригодами, але втекли через дах, зробивши діру в стелі. Після того ніколи не бачились, та й не хотіли цього.

3. Розкажіть про твір М. Хвильовський "Я" (Романтика)

Новел "Я" (Романтика) пердає тривогу, розвоєність душі самого Хвильовського, для якого дуже гостро постала проблема моральног вибору — права чи ідея. Критики називають цей твір автобіографічним. Розповідь ведеться від імені ліричного героя "я", що керує батальйоном "юних фанатиків комуні". Дія відбувається під час революційний трибунал. Це жорстокий доктор Тагабат, молодий хлопець Андрюша, якого призвали на службу насильно, але він вже звик до кривавих дійств, а також головний герой "я". Головний персонаж віддає накази розстрілювати невинних людей, а потім вбиває свою маму. Чи може бути білший злочин? Такими страшними були сталінські часи. Знищино мільйони-мільйони людей.